Борис Демків — сподвижник духовного поля

(до 90-річчя від дня народження)

1936—2001

**«Поети не вертаються додому,
та для свого народу не вмирають»**

Демків Б.

Рекомендаційний список літератури

Борис Демків — відомий український поет, публіцист та перекладач. Він став невіддільною частиною культурного життя Тернопільщини та увійшов в історію літератури як шістдесятник.

Борис Миколайович народився 20 липня 1936 року в місті Тернополі у робітничій родині.

Навчався у середній школі №1 та школі робітничої молоді.

Трудовий шлях розпочав диспетчером у «Тернопільгазі», згодом працював на цілині в Казахстані.

Освіту здобув на факультеті журналістики Львівського університету, який закінчив у 1973 році.

Борис Демків присвятив багато років місцевій пресі та розвитку культури регіону.

Борис Миколайович очолював відоме літературне об'єднання творчої молоді «Сонячні кларнети» при газеті «Ровесник». Керував відділом мистецтва обласної бібліотеки для юнацтва та завідував літературною частиною Тернопільського музично-драматичного театру. Завідував відділами поезії та літератури в журналі «Тернопіль» та газеті «Русалка Дністрова».

Став членом Спілки журналістів України (з 1965 р.) та Спілки письменників України (з 1967 р.).

Публікувати власні вірші поет почав з 1960 року. Його поезія відрізняється глибоким ліризмом, патріотизмом та філософськими роздумами про історію України, кохання і природу. Він також активно перекладав твори іноземних авторів. Останню збірку автора «Стріла сльози» (яка вийшла під назвою «Залишаю для вас») видали вже після його смерті.

За своє життя митець підготував і видав дев'ять поетичних збірок. Проте ще одна його готова книга так і не побачила світ за радянських часів — її вихід було повністю заблоковано і заборонено радянською цензурою через невідповідність тогочасним ідеологічним рамкам.

Проте писав не лише поезію. Він володів гострим публіцистичним словом, переклав чимало творів болгарських, білоруських, польських, естонських авторів. Його професією стала журналістика, працював у тернопільських газетах «Ровесник» і «Вільне життя».

Яскрава його діяльність у творенні пісень. Кілька десятків їх він написав з українськими композиторами Олександром Білашем, Анатолієм Горчинським, Владиславом Толмачовим. Лише у співдружності з В. Толмачовим створив майже 20 пісенних перлин. Одна з них — «Квіти ромена» мала світову славу. Вона звучала на просторах Канади і США, Європи й Австралії. Ставала переможницею міжнародних фестивалів у Польщі, Болгарії, Чехії. В тодішньому СРСР 1967 року фірма звукозапису «Мелодія» із «Квітами ромена» теж мала успіх і випустила мільйонну «золоту платівку». Першою виконавицею цього шлягера в 1960-х роках стала Валентина Купріна. Потім хіт звучав у виконанні популярних закордонних співаків — польки Анни Герман, болгарки Лілі Іванової, чеха Карела Готта, Радміли Караклаїч і Джорджа Мар'яновича з колишньої Югославії.

Борисові Демкову було 27 років, коли його полонило «синє листя ромена — найчарівніше зілля землі» й він опоетизував його.

Йому боліла Україна, рідна мова. «Ти стаєш вже святом» — це про мову лилася з його душі гіркота. А мала б українська мова бути «насущним хлібом на щодень», бо «оніміють люди і обідніє світ».

Борис Демків народився в Тернополі. Звідси й пішов у засвіти 31 грудня 2001 року. Це місто було йому не просто дорогим, а його всесвітом, душею. Його поховали на Микулинецькому кладовищі. На надгробку з'явився поетів портрет, нотатник, ручка і перший куплет «Квітів ромена». Його ім'я засвітилося квіткою терну й на міській алеї Зірок, а на будинку на вулиці Родини Барвінських, де він мешкав певний час, відкрили меморіальну дошку.

Джерело:

https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vin-pidsvidomo-pracyuvav-na-svoye-bezsmertya/

Література

1. Демків, Б. Древо життя : поезії / Б. Демків. — Львів : Каменяр, 1982. — 85 с.
2. Демків, Б. Крило зорі / Б. Демків. — Київ : Радянський письменник, 1978. — 96 с.
3. Демків, Б. Ораторія лісу : поезії / Б. Демків. — Київ : Радянський письменник, 1987. — 151 с.
4. Демків, Б. Поезії / Б. Демків. — Київ : Дніпро, 1986. — 143 с.
5. Демків Б. Символи : поезії / Б. Демків. — Київ : Радянський письменник, 1968. — 56 с.
6. Андрушків, Б. Єдиний вибір — шабля чи сонет : [спогади про поета, члена Націоналиних спілок письменників і журналістів України, Бориса Демківа] / Б. Андрушків // Вільне життя плюс. — 2016. — 26 лют. — С. 6.
7. Борис Бемків і його квіти ромена... : до 80-річчя від дня народження // Свобода. — 2016. — 22 лип. — С. 4.
8. Бурбела, В. А. Демків Борис Миколайович / В. А. Бурбела // Енциклопедія Сучасної України / редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]. — Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Т. 7 : Ґ—Ді. — С. 336—337.
9. Василишин, О. «Чорнило застигло в пері, як сльоза» : [про книгу спогадів «Борис Демків. Спогади про поета. — Тернопіль : Джура, 2016. — 160 с.»] / О. Василишин, І. Фарина // Літературний Тернопіль. — 2017. — № 1. — С. 53—57.
10. Демчишин, В. Презентували книгу спогадів про поета Бориса Демкова : [у бібліотеці-музеї «Літературне Тернопілля» відбулася презентація книжки

спогадів про відомого українського поета Бориса Демкова] / В. Демчишин // Тернопіль вечірній. — 2016. — 7 верес. — С. 8.
11. Капустін, В. Люби мене : [Борис Демків та пісня «Квіти ромена»] / В. Капустін // Вільне життя плюс. — 2020. — 9 жовт. — С. 6.
12. Лівінський, О. І після смерті поета буяє древо його творчості / О. Лівінський // Тернопіль вечірній. — 2016. — 27 лип. — С. 1 ; 5.
13. Мичко, С. Демків Борис Миколайович // Тернопільський енциклопедичний словник : у 4-х т. / редкол.: Г. Яворський [та ін.]. — Тернопіль : Видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004. — Т. : А—Й. — С. 472—473.
14. Назар, М. «Пісенний злет Ромена...» : [година поетичного слова «Пісенний злет Ромена...», присвячена 80-річчю з дня народження Бориса Демкова, відбулася в обласному краєзнавчому музеї] / М. Назар // Вільне життя плюс. — 2016. — 12 серп. — С. 5.
15. Сагаль, О. Спогади про Орфея, або Нев'янучі квіти ромена : [книга «Борис Демків, спогади про поета» вийшла у видавництві «Джура»] / О. Сагаль // Нова Тернопільська газета. — 2016. — 5—11 жовт. — С. 6.
16. Садовська, Г. Він був одним із нас : до 80-річчя від дня народження Бориса Демківа / Г. Садовська // Вільне життя плюс. — 2016. — 29 лип. — С. 5.
17. Семеняк, В. Бо слово його живе! : [20 липня Борису Демкову виповнилося б 85] / В. Семеняк // Вільне життя плюс. — 2021. — 23 лип. — С. 6.
18. Семеняк, В. Його «Тіткою Модестою» зачитувалися київські студенти : [з нагоди 80-річного ювілею поета Бориса Демківа у Тернопільському краєзнавчому музеї було проведено «Годину поетичного слова «Пісенний злет ромена»] / В. Семеняк // Свобода. — 2016. — 12 серп. — С. 4.
19. Фарина, І. Дорога без айстр : [спогади про українського поета, публіциста, перекладача, члена Спілки письменників України Бориса Демкова] / І. Фарина // Вільне життя плюс. — 2016. — 22 лип. — С. 6.
20. Чубата, Д. Задумаймось над словом «єсьм», поети! : [автор аналізує поезію Бориса Демкова] / Д. Чубата // Літературний Тернопіль. — 2016. — № 3. — С. 78—79.
21. Чубата, Д. «Находилась достоту по тернах» поета праведна душа : [поету Борису Демкову 20 липня виповнилося б 80 років. Спогади про поета Дарії Чубатої] / Д. Чубата // Вільне життя плюс. — 2016. — 15 лип. — С. 5.
22. Шот, М. «Він підсвідомо працював на своє безсмерття» : [у Тернопільському обласному краєзнавчому музеї відкрили виставку поету Богдану Демкову] / М. Шот // Вільне життя плюс. — 2021. — 6 серп. — С. 5.
23. Шот, М. «Він підсвідомо працював на своє безсмертя» : 85-річчя українського поета, автора слів «Квітів ромена» Бориса Демківа в його рідному Тернополі вшанували виставкою / М. Шот // Урядовий кур'єр. — 2021. — 31 лип. — С. 5.

Підготувала Водюк Н. П., 2026 р.